Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1976/77: 9

med anledning av propositionen 1976/77: 7 om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring, m. m.

Propositionen

I propositionen 1976/77: 7 (arbetsmarknadsdepartementet) föreslås riksdagen att

1. antaga inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring,
2. godkänna de i propositionen förordade ändrade grunderna för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor,
3. godkänna de i propositionen förordade ändringarna i riktlinjerna för arbetsmarknadsutbildning.

Propositionens lagförslag har följande lydelse:

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrives att 17 och 56 §§ lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
17 §	
Dagpenning får utges i dagpenningklasser om *40,* 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120 *och 130* kronor. Erkänd arbetslöshetskassa beslutar om försäkrads placering i dagpenningklass. Arbetsmarknadsstyrelsen kan föreskriva att gällande lägsta dagpenningklass ej längre skall tillämpas.	Dagpenning får utges i dagpenningklasser om 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, *140, 150 och 160* kronor. Erkänd arbetslöshetskassa beslutar om försäkrads placering i dagpenningklass. Arbetsmarknadsstyrelsen kan föreskriva att gällande lägsta dagpenningklass ej längre skall tillämpas.
56 §	
Erkänd arbetslöshetskassa skall såsom fond avsätta tillgångar, motsvarande per medlem räknat minst summan av förvaltningskostnader per medlem under det sistförflutna räkenskapsåret och det genomsnittliga ersättningsbelopp kassan utgivit per ersättningsdag och medlem under det sistförflutna räkenskapsåret, multiplicerat med det genomsnittliga antalet ersätt-	Erkänd arbetslöshetskassa skall såsom fond avsätta tillgångar, motsvarande per medlem räknat minst summan av förvaltningskostnader per medlem under det sistförflutna räkenskapsåret och *halva* det genomsnittliga ersättningsbelopp kassan utgivit per ersättningsdag och medlem under det sistförflutna räkenskapsåret, *efter avdrag för preliminär skatt,* multiplicerat med

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
ningsdagar per medlem under de fem senaste åren.	det genomsnittliga antalet ersättningsdagar per medlem under de fem senaste åren.
Har arbetslöshetskassan mindre än 10 000 medlemmar, får arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva att såsom fond skall avsättas *större tillgångar* än som följer av första stycket. *Om det genomsnittliga antalet ersättningsdagar per medlem för arbetslöshetskassa är högre än vad som i allmänhet gäller för arbetslöshetskassorna, får arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva att såsom fond skall avsättas mindre tillgångar än som följer av första stycket.*	*Om särskilda skäl föreligger,* får arbetsmarknadsstyrelsen föreskriva att såsom fond skall avsättas *annat belopp* än som följer av första stycket.
Intill dess kassan varit i verksamhet under fem år, skall arbetsmarknadsstyrelsen årligen, *under beaktande av bestämmelserna i första och andra styckena,* bestämma fondens minimibelopp.	Intill dess kassan varit i verksamhet under fem år, skall arbetsbetsmarknadsstyrelsen årligen bestämma fondens minimibelopp.

Utbetalning av ersättning får ej påbörjas, förrän arbetsmarknadsstyrelsen med hänsyn till kassans tillgångar samt kassans ekonomiska ställning i övrigt lämnat medgivande till det.

Överskott på verksamheten skall tillföras fonden.

Fonden får tas i anspråk endast i den mån kassans inkomster ej förslår till täckande av kassans löpande utgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1977.

Utskottet

Propositionens förslag innebär bl. a. höjda ersättningsbelopp inom arbetslöshetsförsäkringen och förbättrade statsbidrag till kassorna.

Ersättning från arbetslöshetskassa utgår i form av dagpenning. Denna varierar mellan 50 och 130 kr. (dagpenningklasser). Det nuvarande maximibeloppet har gällt sedan den 1 januari 1974. Med hänsyn till löneutvecklingen därefter föreslås att tre nya dagpenningklasser om 140, 150 och 160 kr. skall inrättas. Nuvarande lägsta klass om 40 kr., som inte tillämpas i praktiken, föreslås bli slopad.

Statsbidrag utgår till kassorna i form av grundbidrag, progressivbidrag och förvaltningsbidrag. Progressivbidraget ökar med stigande utgifter för kassan. Det utgår med dels ett fast belopp fastställt för varje dagpenningklass, dels ett belopp som utgör viss procentandel av utbetald dagpenning med avdrag för det fasta beloppet och grundbidraget. Procentandelen börjar utgå då antalet ersättningsdagar per medlem är 2,25.

Andelen är då 5,5 % och stiger successivt med ökande antal ersättningsdagar till 80 % vid 22 ersättningsdagar eller däröver. Avsikten med denna bidragskonstruktion är att utjämna kostnaderna för kassor med olika grad av arbetslöshet. Kassor med ett stort antal ersättningsdagar i förhållande till de försäkrades antal får alltså högre bidrag än kassor med mindre arbetslöshet. Systemet har emellertid trots allt inneburit att medlemsavgifterna varierar kraftigt från kassa till kassa. För att få till stånd ett mera likformigt avgiftsuttag föreslås i propositionen att procentandelen inom progressivbidraget skall börja utgå vid 1,5 ersättningsdagar per medlem samt att den högsta procentsatsen skall fastställas till 90. Därtill föreslås att det nuvarande kravet på fondavsättningar i arbetslöshetskassorna skall mildras.

Statens kostnader för förslagen beräknas för budgetåret 1977/78 överslagsvis till 225 milj. kr. Därav faller 150 milj. kr. på höjningen av dagpenningen och 75 milj. kr. på de nya reglerna för progressivbidraget.

För att täcka de ökade kostnaderna förordas i propositionen viss ändring av nuvarande ordning för finansieringen av statens bidrag till arbetslöshetsförsäkringen. Grundbidraget finansieras f. n. till två tredjedelar från arbetslöshetsfonden, som byggs upp av en särskild arbetsgivaravgift om 0,4 % på lönesumman. Progressiv- och förvaltningsbidragen bekostas helt från anslaget Kontant stöd vid arbetslöshet, som också täcker kostnaden för den återstående delen av grundbidraget.

I propositionen föreslås att kostnadsökningen för de ändrade reglerna för progressivbidraget till två tredjedelar bestrids från arbetslöshetsfonden. Med utgångspunkt i den ovan redovisade kostnadsberäkningen skulle fonden under budgetåret 1977/78 belastas med ytterligare 50 milj. kr. Höjning av arbetsgivaravgiften med anledning härav är inte erforderlig.

Avslutningsvis tas i propositionen upp en fråga om viss ändring i riktlinjerna för arbetsmarknadsutbildningen. Ungdomar under 20 år som är berättigade till ersättning från arbetslöshetskassa har vid genomgång av arbetsmarknadsutbildning rätt till samma utbildningsbidrag som andra försäkrade men anses f. n. endast vara berättigade att delta i utbildning vid AMU-centra. Denna begränsning av utbildningsmöjligheterna för unga försäkrade föreslås nu slopad.

Propositionens förslag är avsedda att genomföras med verkan från den 1 januari 1977.

Utskottet erinrar om att frågan om en allmän arbetslöshetsförsäkring f. n. övervägs av den s. k. ALF-utredningen. I regeringsförklaringen den 8 oktober 1976 har aviserats att förslag om en allmän arbetslöshetsförsäkring skall läggas fram under innevarande mandatperiod.

Utskottet har — med hänvisning till det anförda — för sin del inte något att erinra mot de i propositionen framlagda förslagen, som alltså tillstyrks. Utskottet hemställer därför att riksdagen

1. antager inom arbetsmarknadsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1973: 370) om arbetslöshetsförsäkring,
2. godkänner de i propositionen 1976/77: 7 förordade ändrade grunderna för statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor,
3. godkänner de i propositionen förordade ändringarna i riktlinjerna för arbetsmarknadsutbildning.

Stockholm den 9 november 1976

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

ROLF WIRTÉN

Närvarande: herrar Wirtén (fp), Fagerlund (s), Nilsson i Tvärålund (c), Ingemund Bengtsson i Varberg (s), Stridsman (c), Nilsson i Östersund (s), fru Hörnlund (s), herrar Gustafsson i Säffle (c), Johansson i Simrishamn (s), Fridolfsson (m), fru Ludvigsson (s), herr Granstedt (c), fru Berglund (s) och herr Svensson i Skara (m).

NORSTEDTS TRYCKERI STOCKHOLM 1976 760058